

væbnede", der er ikke undtaget om Søndagen, altsaa have de Ret til at samle sig om Søndagen som de ville. Nu synes det efter § 7, som hele Udvalget er gaaet ind paa, at en anden Anskuelse om det Grundlovmæssige gjør sig gjældende. Det kan ikke Andet end glæde mig, da det er det, som jeg ved første Behandling tillod mig at udtale, at jeg ansaae det for en rigtigere Anskuelse end den, Flertallet søgte at have. Den ærede Ordfører bemærkede om den nuværende Affattelse af § 7, at den jo maa siges paa det Nærmeste at være en Tilslutning til Grundlovens Bestemmelser om Forsamlingsfriheden; deri er jeg fuldkommen enig. Jeg tror, at der ikke er Spørgsmaal om, at det er stemmende med Grundlovens Bestemmelser om Forsamlingsfriheden; men jeg maa bemærke, at i saa Fald maa de Herrer indrømme, at Udkastets § 7 ogsaa paa det Nærmeste var en Tilslutning til Grundlovens Bestemmelser om Forsamlingsfriheden. Folketingsens Gudstjeneste holder i Kjøbenhavn op, naar man bortser fra Aftengudstjenesten, Klokker, saavidt jeg veed, $3\frac{1}{2}$ i Reglen, og naar det nu paa det Nærmeste er en Tilslutning til Grundlovens Bestemmelser om Forsamlingsfriheden, at offentlige Forsamlinger ere forbudne i Kjøbenhavn indtil Kl. $3\frac{1}{2}$, turde det dog maaske ikke være saa overdrevent i Strid med Grundloven, at offentlige Forsamlinger ere forbudne til Kl. 4. Jeg maa altsaa i den Maade, hoorpaa de ærede Herrer nu stille sig til Forslagets § 7, se en Anerkjendelse fra deres Side af, at de Anskuelser, de ved første Behandling udviklede om det Grundlovstridige i Bestemmelsen, som undtager nogen Del af Helligdagene, ere frasaldne, og at rigtigere Anskuelser have gjort sig gjældende. Sid det maatte være et Barfel om, at ogsaa paa andre Punkter rigtigere Anskuelser fra Flertallets Side med Hensyn til Opfattelsen af Grundlovsbestemmelser maatte gjøre sig gjældende.

Berg: Det syntes at skunte gjennem det ærede Medlems Foredrag, at han rigtig glædede sig over, at her forelaa Noget, der kunde indskrænke de almindelige Bestemmelser om grundlovmæssige Rettigheder. Derfor syntes det ham kært, at man var kommen til, som han mente, ved § 7 at gaa ind paa en Betragtning, der fastslog Retten for særlige Love til at gjøre Indskrænkning i de grundlovmæssige Friheder. Jeg tror, at det ærede Medlem er noget paa Bilsbor i sin Opfattelse af dette Spørgsmaal. Naar det ærede Medlem refererede sig til Udtalelser ved Sagens første Behandling og sagde, at Flertallet havde udtalt sig saaledes og saaledes, veed jeg ikke, hvad det egentlig vil sige, at Flertallet udtaler sig ved en Sags første Behandling. Der udtaler sig nogle enkelte Medlemmer, men de ere et Mindretal, absolut ikke et Flertal. Saavidt jeg erindrer fra første Behandling, havde 52 eller 53 Medlemmer her i Salen, ikke Ordet, langt mindre i een Retning, og

da det ikke er Tilfældet, kan Flertallet ikke have udtalt sig for eller imod Bestemmelsen i § 7. Det var for det Første en Bilsførelse af det ærede Medlem. Dernæst tror jeg, at det ærede Medlem har glædet sig for tidlig over Flertallets Omvendelse her i Salen. Jeg er tilbøjelig til at antage, at Flertallet, selv om det stemmer for § 7, fastholder den samme Betragtning af Grundlovsbestemmelser og af specielle Loves Mangel paa Gøne til i den Henseende at gjøre noget Skaar i dem, som det hidtil har havt. Den meget ærede Ordfører var ved Sygdom forhindret i at være tilstede ved Lovens første Behandling, men han har allerede tidligere nedlagt sin Anskuelse om denne Sag i et Lovforslag, som fandt hele Rigsdagens Villigelse her i 1853. Da var man fra alle Sider, som det ærede Medlem maaske vil efterse, saa enig om, at der ikke kunde være Tale om ved specielle Love at indføre nogen Indskrænkning i Forsamlingsfrihedsretten efter Grundloven, at et lille Forsøg paa at tillade en saadan Indskrænkning med Hensyn til de kommunale Møders Afholdelse faldt i Landstinget med Glands; men det var ogsaa andre Læder. Nu ere vi komne ind i Fortolkningernes Periode, og nu gjælder det om dels ved Fortolkninger og dels paa anden Maade at snævre lidt ind paa de Rettigheder og Friheder, som Grundloven tilfuger. Jeg har tilvisse ikke forandret en Løddel i min Anskuelse om det Spørgsmaal, saaledes som jeg har fremsat dem ved første Behandling, og det glæder mig særdeles at se, at Udvalget, jeg tror enstemmigt, har affattet Lovforslaget saa aldeles utvetydigt paa samme Maade ved Sagens anden Behandling, og at det saaledes er lykkedes den ærede Ordfører for Flertallet, at føre sit gamle Standpunkt med Hensyn til denne Sag tilbage til, hvad det tidligere er lykkedes ham at faae Rigsdagen med til. Jeg beklagede, at den meget ærede Justitsminister, hvis velvillige Maade at forhandle paa, jeg antager, at Udvalget har havt Leilighed til at paaskønne, iøvrigt ikke kunde strække sig saa vidt som Udvalget og Thinget dengang. Jeg siger, at det var et klarere Udtryk for denne Tanke. Jeg antager imidlertid, og jeg har ikke forstaaet den ærede Ordfører anderledes, end at det er Udvalgets Mening, end at det ved denne Affattelse af § 7 har holdt sig fuldstændig til den samme Betragtningssmaade. Jeg tror, at Udvalgets Mening er den, at det har ikke villet tiltræde eller paa nogen Maade anerkjende den Betragtning, at man ved en speciel Lov kunde indskrænke de almindelige Rettigheder efter Grundloven, men at man paa den anden Side maatte erkjende, at der var Grund til at værne om Gudstjenestens uforskyrede Afholdelse, altsaa til at træffe visse Politiforanstaltninger i det Diemed at værne om visse Forsamlings Afholdelse, der vare anerkjendte som bestaaende før 1848, og som ogsaa af selve Grundloven anerkjendtes som bestaaende, idet man gav Folke-